

Tiende Internationale Taalkunde-Olympiade

Ljubljana (Slovenië), 30 juli – 3 augustus 2012

Opgaven van de individuele wedstrijd

Schrijf de formulering van de opgave niet over. Schrijf de oplossing van elke opgave op een apart vel (of vellen) papier. Zet op elk vel het nummer van de opgave, je plaatsnummer en je achternaam. Dit om te zorgen dat je antwoorden op de juiste manier worden nagekeken.

Beargumenteer je antwoorden goed. Ook een geheel correct antwoord levert minder punten op als het niet wordt uitgelegd.

Opgave Nr 1 (20 punten). Gegeven zijn enkele zinnen in het centrale dialect van Dyrbal evenals hun vertalingen in het Nederlands:

1. **bayi yaṛa ṇuṇṇaymuṇa baṅgu gurugugu biṅgunman.**
Drank vermoeit de man die altijd beschuldigd wordt.
2. **balan yabu bimabanṇaṇaymuṇa baṅgul yaṛaṅgu guliṅgu ṇuṇṇaṇu.**
De sterke man beschuldigt de moeder die altijd doodsadders volgt.
3. **balan waymin bambun baṅgu juṅaṅgu jamiman.**
Suiker maakt de gezonde schoonmoeder dik.
4. **bala yila wura baṅgul bargandu biṅgundu guniṇu.**
De vermoeide wallaby zoekt de kleine veer.
5. **balan malayigara baṅgu garandu biṅgunman.**
De rook vermoeit de schorpioen.
6. **bala gurugu baṅgul ṇumaṅgu munduṅgu dimbaṇu.**
De beledigde vader draagt de drank.
7. **bayi midin baṅgun bimaṅgu malayigaraguninaymuṇagu baṇṇan.**
De doodsadder die altijd schorpioenen zoekt, volgt de possum.
8. **bayi gubimbulu biṅgun baṅgu gurugugu ṇaṅunman.**
Drank laat de vermoeide dokter slapen.
9. **bala garan baṅgul biṇṇiriṇṇu baṇṇan.**
De hagedis volgt de rook.
10. **balan duṇan baṅgul yiriṇṇilagu guniṇu.**
De libelle zoekt de stekende boom.
11. **bala juṅa baṅgun yabuṅgu ṇaṇilmuṇagu dimbaṇu.**
De moeder die altijd genegeerd wordt, draagt de suiker.
12. **bala diban ṇaṅiṇ baṅgul gubimbulugu ṇamiṅgu bilmban.**
De dikke dokter duwt de grote steen.
13. **bala garan baṅgun waymindu dibanbilmbalṇaymuṇagu buṇan.**
De schoonmoeder die altijd stenen duwt, kijkt naar de rook.
14. **balan baṅgay waṛu baṅgun bundiṇṇu ṇaṅiṇṇu guniṇu.**
De grote sprinkhaan zoekt de gebogen speer.
15. **bayi biṇṇiriṇ biṅgun baṅgul ṇaṇṇaṅgu mugurugu buṇan.**
De stille jongen kijkt naar de vermoeide hagedis.
16. **bayi ṇuma guli baṅgul yaṛaṅgu baṇṇalmuṇagu munduman.**
De man die altijd gevolgd wordt, beledigt de sterke vader.

- (a) Een taalkundige dacht dat er een fout was in één van de bovenstaande zinnen in het Dyirbal. Maar in feite is er geen sprake van een fout. De verklaring voor dat wat hem vreemd leek, is dat één van de diersoorten als “oude vrouwen” wordt gezien in de één van de mythes van het Dyirbalvolk. Welk dier is het? Waarvan dacht de taalkundige dat het een fout was?

- (b) Vertaal naar het Nederlands:

17. **balan ɲalɲga baŋgul ɲuniymuɲagu bambunman.**

18. **bala diban bilmbalmuɲa baŋgun biɲɟiriɲɟu guniɲu.**

19. **bayi bargan baŋgul yaɲaɲgu gubimbuluɲuɲanaymuɲagu baɲɲan.**

- (c) Hier zijn nog drie woorden in het Dyirbal:

bayimbam — larve, rups;

mugunanɲa — tante (oudere zus van de moeder);

muɲga — hard lawaai.

Vertaal naar het Dyirbal:

20. De kleine wallaby kijkt naar de libelle.

21. De tante die altijd gevolgd wordt, buigt de veer.

22. De slapende possum negeert het harde lawaai.

23. De rups zoekt de man die altijd stenen draagt.

⚠ Het Dyirbal behoort tot de Pama-Nyungaanse taalfamilie; dit is een uitstervende inheemse taal van Australië, gesproken in het noordoosten van Queensland.

ɲ = *ng* in *eng*.

ɲ ≈ *nj* in *Njord*; **ɟ** is een plofklank (als **d**) uitgesproken op dezelfde plaats in de mond als **ɲ**.

De doodsadder is een Australische gifslang. De wallaby is een klein dier, verwant aan de kangoeroe. De possum is een Australisch buideldier dat in bomen woont. Stekende bomen zijn een geslacht van struiken en bomen met stekende haartjes, waarvan sommige gevaarlijk zijn voor mensen.

—*Artūrs Semeņuks*